

Česká republika

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Gymnázium, Ústí nad Labem, Jateční 22

Jateční 22, Ústí nad Labem

Identifikátor školy: 600 011 321

Termín konání komplexní inspekce: 12. - 15. listopad 2002

Čj.:	061 253/2002-5015
Signatura:	kf6zw505

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Na základě usnesení Rady Ústeckého kraje č. 2/10/2001 ze dne 20. 6. 2001 vydává Ústecký kraj Zřizovací listinu čj. 2/2001 pro organizaci s názvem: Gymnázium, Ústí nad Labem, Jateční 22, příspěvková organizace. Na základě usnesení Rady Ústeckého kraje čj. 29/23/2001 ze dne 19. 12. 2001 bylo vydáno Úplné znění zřizovací listiny čj. 2/2001.

Dle posledního platného Rozhodnutí o změně v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 11 060/99-21 ze dne 12. 1. 1999 vydaného MŠMT ČR byly schváleny studijní obory: 79-41-K/001 Gymnázium (studium denní - 4leté), 79-41-K/001 Gymnázium (studium denní - 8leté), 79-41-K/001 Gymnázium (studium denní - 7leté) a 79-41-K/001 Gymnázium (studium externí - 4leté). Ve školním roce 2002/2003 byla schválená kapacita 720 žáků gymnázia naplněna z 95 %.

Dle výkazů Škol (MŠMT) V 7-01 činil počet žáků:

k 30. 9. 2002 (šk. rok 2002/2003)

Studijní obor:	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	6. ročník	7. ročník	8. ročník	Celkem
79-41-K/001 (4leté)	75	56	61	62	0	0	0	0	284
79-41-K/001 (8leté)	30	59	59	59	55	50	56	53	421
79-41-K/001 (4leté externí)	0	0	1	6	0	0	0	0	7
CELKEM	105	115	121	127	55	50	56	53	682

Skutečný počet žáků dle zahajovacího výkazu k 30. 9. 2002 a kontroly třídních knih školního roku 2002/2003 nepřekročil schválenou kapacitu uvedenou ve výše uvedeném Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční/kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy ve čtyřletém a osmiletém gymnáziu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům pro sledované předměty
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy ve čtyřletém a osmiletém gymnáziu vzhledem ke schváleným učebním dokumentům pro sledované předměty
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech anglický jazyk, český jazyk a literatura, matematika, fyzika v 1. - 4. ročníku čtyřletého gymnázia a 1. - 8. ročníku osmiletého gymnázia, v předmětu občanská výchova a dějepis v 1. - 4. ročníku osmiletého gymnázia a v předmětu základy společenských věd v 1. - 4. ročníku čtyřletého gymnázia a v 5. - 8. ročníku osmiletého gymnázia
- efektivnosti využívání finančních prostředků přidělených ze státního rozpočtu za období roku 2001.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM PRO ČTYŘLETÉ A OSMILETÉM GYMNÁZIUM

Výuka českého jazyka, matematiky, fyziky a dějepisu je zajištěna vyučujícími s potřebnou pedagogickou i odbornou způsobilostí. Výuku anglického jazyka a základů společenských věd zajišťují částečně vyučující bez potřebné kvalifikace, vesměs studenti místní pedagogické fakulty. Škola se tímto způsobem snaží získat nové mladé učitele. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti nespĺňuje jeden vyučující základů společenských věd a čtyři učitelé angličtiny z deseti. V přepočtu na hodiny to činí 24 % výuky angličtiny a 18 % výuky základů společenských věd.

Oblast výchovného poradenství je svěřena dvěma učitelkám, které mají předepsané kvalifikační studium pro výchovné poradenství.

Vyučující jsou sdružení do předmětových komisí. Ty se scházejí podle plánu 3 - 5krát ročně, z jednání je pořízen zápis. Nutné záležitosti se řeší operativně během školního roku. Do kompetence předmětových komisí je svěřena i péče o začínající a nequalifikované učitele.

Kritéria pro přiznání nenárokových složek platu má ředitel pečlivě zpracována. Vyučující s nimi byli seznámeni a stvrdili to svými podpisy.

Další vzdělávání učitelů není systematické, vychází z jejich zájmu, nabídky Pedagogického centra a z finančních možností školy.

Školní řád byl inovován a projednán se zaměstnanci školy na poradě dne 31. 8. 2002. Je zpracován podrobně, kromě povinností žáků obsahuje i jejich práva. Vnitřní informační systém školy je založen na pravidelných týdenních poradách vedení školy, vyučující jsou informováni operativně prostřednictvím počítačové sítě. Rodiče jsou průběžně informováni o prospěchu žáků, plnění povinnou školní docházku, formou zápisů do studijních průkazů. Znamky do nich zapisují vyučující. Studijní průkazy mají i žáci vyššího stupně gymnázia, průkaznost a úplnost zápisů je však ponechána na jejich zodpovědnosti. Třídní schůzky se konají třikrát ročně, rodiče se před jejich konáním mohou sejít s ředitelem školy a předat mu svoje podněty. V případě závažné změny v prospěchu a chování žáka třídní učitel informuje rodiče doporučeným dopisem. Rada školy není zřízena.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy ve sledovaných předmětech jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTECH VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM PRO ČTYŘLETÉ A OSMILETÉM GYMNÁZIUM

Prostory školy jsou velmi stísněné. Od roku 1999, kdy ČŠI konstatovala, že škola musí využívat i suterénní prostory, se situace ještě zhoršila, neboť počet žáků vzrostl z 560 na 682, tedy při průměrném počtu 30 žáků na třídu o 4 třídy. Dále přetrvává nedostatek šaten i celkově špatný technický stav budovy, na což už upozorňovala ČŠI v inspekční zprávě čj. 066 413/98-5021 v roce 1998.

Výuka probíhá ve třídách vybavených z větší části starým a poškozeným nábytkem. V oknech učeben nejsou namontovány žaluzie, což působí rušivě při nadměrném slunečním svitu. Ve třídách, které jsou obrácené k rušné komunikaci, je obtížné větrat. Ve třídách nejsou téměř žádné úložné prostory, mnohé tabule jsou poškozené. Nejhorší prostorové a psychohygienické

podmínky má stávající třída V3A. V této suterénní místnosti jsou opadané a zvětralé emailové nátěry na omítkách, uvolněné zdivo kolem trubek topení, špinavý školní nábytek i radiátory topení. Špatné je, že sami žáci jsou se situací smířeni a řešení nanejvýš spatřují v tom, že si mezi sebou vyberou peníze a nechají si třídu vymalovat. Kvůli potřebě vymalování třídy již údajně oslovili i ředitele školy. Lepší vybavení je pouze v primě, kde je novější školní nábytek a udržovaná školní tabule. Celková příjemná atmosféra této třídy odpovídá nejmladšímu věku žáků.

Psychohygienické podmínky negativně ovlivňuje fakt, že škola nemá šatnové prostory. Žáci si do třídy nosí kabát a obuv, což zejména v zimních a podzimních měsících znamená zvýšené nároky na udržování pořádku. Značně se zvyšuje prašnost ve třídách a z estetického hlediska rozházené kabáty a obuv nepůsobí dobře. V některých třídách byl i značný nepořádek, poházené papíry, odpadky kolem košů, nesmazaná tabule. V kontrastu k tomu jsou chodby čistě vymalované a vyzdobené.

Materiální zázemí pro výuku není dobré. Pro výuku českého jazyka není dostatek jazykových příruček a slovníků, chybí obrazový materiál, různé procvičovací materiály, fonotéka. Učebnice žáci nižšího stupně gymnázia mají, žákům vyššího stupně je učitelé doporučují, ale používají je sporadicky, neboť žáci je většinou nemají.

Kabinet ČJL je vybaven pouze knihami - slovníky, mluvnicemi, ale na počet žáků je jich velmi málo. Rovněž pravidla českého pravopisu nejsou v dostatečném počtu, aby se mohla běžně používat při výuce. Pomůcky, nástěnné tabule nebo příručky na procvičování pro mladší žáky nemají vyučující vůbec.

Pro výuku dějepisu jsou k dispozici nástěnné mapy, diapozitivy, odborná literatura a videotéka (ukázky si většinou vyučující pořizují sami). Pro občanskou výchovu mají učitelé dostatek odborné a populárně naučné literatury.

Výuka angličtiny se odehrává z menší části ve dvou jazykových učebnách s běžným vybavením, z větší části v učebnách kmenových. Vyučující angličtiny mají základní vybavení, představované 6 magnetofony pro 10 učitelů, nahrávkami k učebnicím, mapami a gramatickými přehledy, k dispozici jsou i časopisy. Po domluvě je možné použít video. Citelný je nedostatek slovníků pro běžnou práci ve třídě.

Hodiny matematiky probíhaly v běžných třídách, které představují průměr ve vybavení. Hodiny fyziky se konaly buď v učebně fyziky, nebo byla-li učebna obsazená, v běžných třídách. Odborná učebna disponuje televizí a videopřehrávačem. Pomůcky a názorný materiál pro zvolený vzdělávací program je pouze dostatečný, žáci mají k dispozici učebnice pro oba předměty a tabulky.

Od doby konání poslední inspekce byl do školy zaveden internet, jeho využití ve výuce však ve sledovaných hodinách ČŠI nezaznamenala.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou vzhledem k prostorovým podmínkám hodnoceny jako pouze vyhovující.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE STUDIJNÍM OBORU ČTYŘLETÉ A OSMILETÉ GYMNÁZIUM

Realizace vzdělávacího programu Gymnázium

Vzdělávací program je realizován v souladu se zařazením do sítě škol.

Generalizované učební plány pro gymnázia se čtyřletým a osmiletým studijním cyklem jsou dodržovány, provedené úpravy nevybočují z povoleného rámce. Ve sledovaných předmětech bylo probíráno učivo v souladu s osnovami.

Z kontroly zápisů v třídních knihách školního roku 2001/02 vyplývá, že v kvartě A i kvartě B v dějepisu vyučující stačili jen povrchně probrat dějiny po 2. světové válce. Mezi příčiny patří už způsob dlouhodobého plánování, tj. rozvržení učiva mezi jednotlivé ročníky (ke zpoždění došlo už ve 3. ročníku, kdy vyučující nestačili probrat naplánované penzum), a také poměrně nízký počet hodin odučených ve 4. ročnících (v kvartě A 58 hodin a v kvartě B 60 hodin).

Pro splnění laboratorních prací ve fyzice vedení školy zvolilo systém, ve kterém jsou laboratorní práce přesunuty až do kvarty a je jim věnován čas třetí hodiny fyziky v tomto ročníku. Probraná látka je prakticky sice procvičována se značným časovým odstupem, ale požadavky osnov jsou splněny.

Výuka probíhá v souladu s učebním plánem a učebními osnovami.

Povinná dokumentace je vedena na předepsaných tiskopisech. Při kontrole nebyly zjištěny závažné nedostatky. Pouze v třídních knihách se občas objevuje bílení, některé zápisy probraného učiva jsou málo konkrétní.

Vedená povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání.

Kontrola plnění osnov je v kompetenci ředitele školy, část kontrolních pravomocí delegoval na oba zástupce. Kontrolu vzdělávacího procesu realizuje formou hospitací, jejich plán je zpracován na celý školní rok. Ve školním roce 2001/02 provedl ředitel školy 4 hospitace, jeho zástupci po 3 hospitacích. Ve školním roce 2002/03 do doby konání inspekce provedl ředitel školy 5 hospitací. Z hospitací byl pořízen podepsaný zápis.

Způsob kontroly plnění učebních plánů a osnov je účinný.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce v 1. - 4. ročníku čtyřletého gymnázia a v 1. - 8. ročníku osmiletého gymnázia

Týdenní hodinová dotace odpovídá učebnímu plánu, podle zápisů v třídních knihách byly tyto hodiny odučeny. Požadavky osnov mají vyučující rozpracovány do jednotlivých ročníků ve formě časově tematických plánů. V jejich plnění neshledala ČŠI žádné výrazné odchylky. Příprava a plánování výuky byly vždy svědomité a pečlivé.

Čtyři z deseti vyučujících angličtiny jsou nekvalifikovaní, na kvalitě výuky se to však výrazněji neprojevuje.

Materiální podpora výuky byla průměrná, vyučující pracovali pouze s magnetofonem a textem, ať už učebnicovým nebo kopírovaným. Pouze v jedné hodině žáci pracovali s časopisem a slovníky. Psychohygienické podmínky, vyplývající z organizace výuky, byly velmi dobré, vyučující však ve třídách tolerovali nepořádek a špínu.

Sledované hodiny měly vesměs klasickou stavbu s úvodním opakováním a kontrolou domácí přípravy, pak následoval výklad a procvičení nového učiva. Vyučující vhodně volili metody a formy v souvislosti se specifikou probírané látky a s ohledem na věk a pokročilost žáků. Využití času bylo efektivní, psychohygienické zásady učitelé respektovali. Společným negativem všech hodin byla absence závěru, nedošlo ke shrnutí a upevnění učiva.

Motivační sdělení výukového cíle na počátku hodiny bylo výjimečné, žáci však projevovali silnou vnitřní motivaci. Pozitivní roli hrálo i aplikování učiva na jejich každodenní zkušenosti. Hodnocení spojené s klasifikací nebylo ve sledovaných hodinách zaznamenáno, vyučující však důsledně pracovali s chybou a v případě úspěchu nešetřili pochvalou. Hodnocení však vždy

bylo záležitostí učitele, ani v jedné ze zhlédnutých hodin žáci nedostali možnost vyjádřit se k průběhu hodiny nebo k vlastnímu výkonu. Žáci plnící povinnou školní docházku mají ve studijních průkazech dostatek známek.

Komunikace probíhala důsledně v anglickém jazyce, učitelé plně uplatnili své vynikající jazykové zázemí. Žáci reagovali a bylo zjevné, že jsou zvyklí na dodržování komunikačních pravidel, nicméně kreativní a souvislá komunikace, obzvláště mezi samotnými žáky, byla ojedinělá. Vzájemný vztah učitelů a žáků byl korektní a slušný, stejně jako vztahy mezi žáky. Ve všech zhlédnutých hodinách panovala klidná pracovní atmosféra.

Celkově hodnotí ČŠI výuku anglického jazyka ve čtyřletém i osmiletém gymnáziu jako průměrnou.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve společenskovedních předmětech v 1. - 4. ročníku osmiletého gymnázia (český jazyk - Čj, dějepis - D, občanská výchova - Ov).

Týdenní hodinové dotace jsou v uvedených předmětech dodrženy, v jedné hodině českého jazyka se dělí všechny třídy na dvě skupiny. Personální podmínky jsou příznivé. Výuku Čj, D a dvou hodin Ov zajišťují odborně a pedagogicky způsobilí učitelé, zbývajících pět hodin Ov se učí nekvalifikovaně (vyučující končí studium PF). Nekvalifikovanost spolu s krátkou pedagogickou praxí se projevila ve volbě metod a forem práce a částečně i v organizaci vyučovací hodiny. Součástí výuky dějepisu a českého jazyka je organizování exkurzí a poznávacího zájezdu, výuku Ov vhodně doplňuje spolupráce s Dobrovolnickým centrem, krizovým centrem Spirála, ČČK, Dětským domovem na Střekově a dalšími institucemi.

Ve všech hospitovaných hodinách probíhala výuka v souladu s osnovami. Při přípravě na vyučování vycházejí vyučující z časově tematických plánů. Na jejich zpracování se podílejí předmětové komise, takže je zajištěna kontinuita mezi jednotlivými ročníky. Určitý nedostatek zjistila ČŠI v dlouhodobém plánování a následné realizaci výuky učiva dějepisu v minulém školním roce, kdy vyučující jen povrchně probrali učivo 2. poloviny 20. století. Na jednotlivé hodiny byli vyučující připraveni, jen zřídka však byla součástí přípravy i příprava pomůcek nebo dalších materiálů.

Vstupní motivace v hodinách vycházela vždy ze sdělení cíle hodiny, někdy byli žáci seznámeni se strukturou celé hodiny. V jedné z hodin Ov vyučující motivovala žáky aktualizací učiva (žáci uváděli příklady vztahující se k městu a jeho okolí). Většinou však učitelé úlohu motivace (zvláště v dějepise a nekvalifikovaně odučených hodinách Ov) k vyvolání a udržení zájmu žáků o předmět podceňují a spoléhají na jejich kladný postoj k učení (což ale platí jen pro část žáků). Zatímco v českém jazyce a literatuře se žáci většinou dočkali pochvaly, povzbuzení nebo slovního ohodnocení své práce, v D a v Ov bylo ocenění práce žáků spíše výjimkou. Množství známek ve studijních průkazech žáků je v uvedených předmětech přiměřené.

Pestřejší metody a formy práce, náležité k věku žáků, volili vyučující v českém jazyce. Přesto i zde byla výuka, tak jako v D a Ov založena na frontálních činnostech, žáci neměli příležitost podílet se na výstavbě hodiny, svou činnost organizovat. Nové učivo vždy navazovalo na probranou látku, v dějepise učitelé vedli žáky k pochopení širších souvislostí a vztahů s důrazem na propojenost světových a národních dějin. Literárněvědní poznatky si žáci osvojovali na základě práce s uměleckým textem, nové poznatky z mluvnického i slohového učiva se učili aplikovat na praktických příkladech. Seznamování s novým učivem probíhalo nejčastěji formou výkladu, případně řízeného rozhovoru v D a Ov spojeného s podrobným zápisem do sešitů. V nekvalifikovaně odučených hodinách Ov byla hlavní formou společná četba nového učiva z učebnice (doprovázená komentářem vyučujícího).

Zcela nevyužity zůstávaly závěry hodin, výklad nového učiva v D a Ov končil zpravidla až se zvoněním a kromě jedné hodiny literatury chybělo shrnutí učiva, popřípadě utřídění nových poznatků a adresné hodnocení práce třídy nebo jednotlivců, či sebereflexe žáků. Příležitost k rozvíjení komunikativních dovedností měli žáci při ústním zkoušení nebo při prezentaci svých literárních pokusů v hodinách literatury nebo slohu (s využitím domácí přípravy), v Čj byli vedeni k přesnému vyjadřování a v některých dějepisných hodinách k jasnému formulování myšlenek. Žáci se nebáli klást vyučujícím otázky, popřípadě vyjadřovat své názory a soudy. Vyučující však zpravidla neusilovali o zapojení všech žáků, obraceli se stále na tytéž aktivní žáky a část třídy zůstávala pasivní. Výjimkou byla hodina českého jazyka v kvartě, kde žáci pracovali samostatně s pomocí slovníků na rozmanitých úkolech a výsledky své práce museli prezentovat. Vyjadřování vyučujících je kultivované, ne vždy však trvají na tom, aby se i žáci vyjadřovali kultivovaným spisovným jazykem. Atmosféra ve třídách byla většinou příznivá.

Ve výkladových hodinách (D, Ov) učitelé nerespektovali zásady psychohygieny, proto se zvyšovala únava žáků a klesala jejich aktivita. V hodinách Čj zabránilo únavě zpravidla střídání činností. Protože v oknech tříd nejsou namontovány žaluzie, působil rušivě i nadměrný sluneční svít a ve třídách orientovaných okny k rušné silnici, kde se nevětralo, zvyšoval únavu žáků nedostatek čerstvého vzduchu. Širší využití pomůcek v hodinách, až na některé výjimky, chybělo.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce hodnotí ČŠI jako velmi dobré, ve zbývajících předmětech celkově jako průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce a literatuře a základech společenských věd ve 1. - 4.ročníku čtyřletého gymnázia a v 5. - 8. ročníku osmiletého gymnázia.

V průběhu komplexní inspekce byly provedeny hospitace v hodinách devíti vyučujících z jedenácti, kteří sledované předměty v daných třídách vyučují. Všichni jsou odborně a pedagogicky způsobilí.

Během vyučovacích hodin bylo jen výjimečně využito výraznější motivace, ať již úvodní či průběžné. Velmi dobře byla zvládnuta motivace pouze ve třech navštívených hodinách (Č V8.B, Č V6.A a ZSV 3.B). Během hospitovaných hodin byli studenti hodnoceni známkou jen výjimečně, v těchto případech však bylo hodnocení zdůvodněné a objektivní. Sebehodnocení a vzájemné hodnocení studentů bylo využito pouze po přednesení referátů. Celkové hodnocení výkonu studentů v hodině využito nebylo a vzhledem k využitým formám a metodám práce ani nebylo možné.

Učivo předepsané osnovami mají vyučující rozplánováno do jednotlivých ročníkových plánů, z nichž pak vycházejí časové a tematické plány. Osnovy jsou plněny. Bezprostřední příprava na výuku byla v některých případech velmi pečlivá a nápaditá (např. Č V6.A, ZSV 3.A), jindy rutinní. Hodiny měly tradiční stavbu – opakování, výklad, krátké shrnutí látky provedené učitelem. V hodinách převládala frontální výuka a výklad, práce s textem se – vzhledem k charakteru učiva – objevila výjimečně. Jen v některých hodinách byl výklad proložen zjištěními, která studenti učinili při párové práci během zkoušení nebo byly propojovány jednotlivé složky jazyka a využito praktických znalostí z teorie literatury. Studenti byli do procesu výuky zapojováni více v hodinách předmětu základy společenských věd. Byli vedeni k diskusi, vyučující dávali prostor pro vyjádření jejich – mnohdy i kontroverzních - názorů, v hodině psychologie nechyběly příklady z praxe i vlastní ověření předávaných poznatků. Dodržování zásad psychohygieny vyučování se přímo odvíjelo z použitých forem a

metod práce. Ve výkladových hodinách nebyl dán prostor k oddechu ani změnou formy práce, studenti jen poslouchali výklad učitele a zapisovali si poznámky. Tam, kde byly formy a metody práce pestřejší, jejich střídání, popř. zařazení krátké oddychové diskuse zajistilo i nutnou psychohygienu vyučování. Stav učeben – především v suterénu – je po psychohygienické stránce neúnosný (nepořádek, leckde i špína, katastrofální stav tabulí). Materiální podpora výuky byla nejslabším článkem vyučování. Žáci měli k dispozici čítanky, učebnice jen někteří, takže ani v jedné z hodin nebyly využity. I tam, kde byla ze strany vyučující snaha využít doplňkové publikace, nebylo jich pro studenty k dispozici dostatek. Rovněž slovníků je, vzhledem k počtu žáků a vyučujících, velmi malé množství. Vyučující tak většinou používali vlastní knihy a doplňkový materiál, obvykle jen v jednom výtisku, což studenty odsuzovalo k roli pasivních pozorovatelů. Jen v jedné hodině studenti samostatně pracovali s doplňkovými materiály a rovněž v jedné z hodin byla využita audio- nahrávka.

Komunikace mezi studenty a učiteli probíhala korektně, občas se však objevilo nespokojivé chování žáků, a to spíše formou pasivity než výrazné nekázně.

Kvalita výuky ve sledovaných předmětech je - přes nesporně kvalitní práci některých vyučujících a vzhledem k podmínkám výuky - průměrná.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice a fyzice v 1. - 4. ročníku osmiletého gymnázia

Motivace a hodnocení žáků má průměrnou úroveň. Motivace se objevovala většinou v začátku vyučovací hodiny a spočívala v oznámení žákům, co je v hodině čeká. V žádné vyučovací hodině se v závěru neobjevilo smysluplné zhodnocení práce žáků, případně jejich úspěšnosti. Průběh některých hodin, který spočíval ve snaze vystřídat většinu žáků u tabule, také příliš motivace nepřináší. Většina hospitovaných hodin měla opakovací charakter, přesto však hodnocení žáků za výkony známkou či slovně bylo výjimkou.

Všechny zhlédnuté hodiny se odvíjely v atmosféře důvěry. Žáci komunikovali po vyzvání učitelem.

Na všechny vyučovací hodiny byli učitelé velmi dobře připravení. Rozvržení učiva do jednotlivých roků čtyřletého cyklu je promyšlené a většinou využívá rozložení tématických celků ve vhodně zvolených učebnicích. Problematika laboratorních úloh ve fyzice byla již popsána. Rozvržení učiva aritmetiky, algebry a geometrie odpovídá plánování v tématických celcích a opět jsou využity používané učebnice.

Polovina hospitovaných hodin reagovala na věk žáků. V souladu s požadavky věku žáků bylo pracováno ve fyzice, kde nechybělo využití názorných pomůcek a teoretické učivo bylo doloženo vhodnými školními pokusy. V těchto hodinách byla vyučující organizátorkou výuky a žáci mohli být partnery při tvorbě vyučovací hodiny. Střídající se činnosti udržovaly pozornost. Výklad byl logický a patrná byla snaha navázat na předchozí učivo a využít mezipředmětové vztahy. Všechny hodiny byly vedeny frontálně, se všemi žáky bylo pracováno stejně. Při vytváření kompetencí osobnostního a sociálního rozvoje žáků bylo ve většině hodin zřejmé, že vyučující spoléhají na to, že pracují s výběrem žáků.

Opakovací hodiny směřovaly k deklarovanému opakování pomocí písemných prací nebo testů, které čekají žáky v příštích hodinách. Ve studijních průkazech žáků se také známky z testů a kontrolních prací objevují. Další známky jsou i z ústního zkoušení. Ve vyučovacích hodinách se zhruba třetina žáků do výuky zapojovala aktivně, další spolupracovali po vyzvání učitelem. Patrní jsou však i žáci, kteří vyučovací hodinu přežijí, aniž by byli ve své pasivitě vyrušováni.

Kvalitu výuky ve sledovaných předmětech hodnotí ČŠI jako průměrnou.

Průběh a výsledky vzdělávání v matematice a fyzice ve 1. - 4. ročníku čtyřletého gymnázia a 5. - 8. ročníku osmiletého gymnázia

Na hodiny povinného základu matematiky a fyziky navazují semináře nabízené žákům jako volitelné předměty ve třetím a čtvrtém ročníku. Týdenní hodinová dotace sledovaných předmětů odpovídá generalizovanému učebnímu plánu pro gymnázia. Na rozvržení učiva do jednotlivých ročníků se podílejí všichni vyučující prostřednictvím práce v předmětové komisi. Při výuce se vyučující řídí tematickými plány (dále jen TP). Předložené TP vycházejí z platných učebních osnov zvoleného vzdělávacího programu, učivo na sebe navazuje a nedochází k nežádoucímu opakování učební látky. Náplň seminářů je stanovena tak, aby se prohlubovalo a rozšiřovalo učivo povinného základu. Výuka je vhodně doplňována exkurzemi např. návštěvou Planetaria v Praze.

Pro výuku matematiky je k dispozici standardní vybavení (rýsovací potřeby a matematické modely a folie na zpětný projektor). Vybavení na fyziku je dostačující, ale převážně jde o starší pomůcky (s některými se již jen velmi obtížně manipuluje). Učební pomůcky jsou uloženy v učebně i v kabinetu fyziky, který je spojen s učebnou.

Výuka matematiky probíhá v kmenových učebnách, jejichž výzdoba je (pokud vůbec nějaká je) velmi strohá a nejeví známky časté obměny. Pro výuku fyziky jsou ve škole zřízeny dvě odborné učebny, jedna z nich je zároveň kmenovou třídou. Školní nábytek je poškozený. Některé učebny působí velmi omšele. Žáci mají učebnice, ale ne vždy shodné s vyučujícím. Proto raději někteří vyučující v hodinách volí práci s nakopírovaným materiálem a učebnice žákům slouží pro domácí přípravu.

Personální zajištění předmětů je vynikající, všichni vyučující mají potřebnou kvalifikovanost. Toto zjištění je konstatováno i v minulé inspekční zprávě.

Hodiny nebyly vždy promyšleny tak, aby použité metody udržely zájem všech žáků po celou dobu výuky a motivovaly je k činnorodé aktivitě, dostatečná pozornost nebyla při přípravě ani v samotných hodinách věnována závěrečným fázím, zopakování a shrnutí probrané látky.

Motivační působení učitelů na žáky není výrazné. Učitelé žáky motivovali seznámením se vzdělávacím cílem nebo tématem hodiny. Průběžná motivace byla méně výrazná nebo zcela chyběla. Vzájemné hodnocení, sebehodnocení žáků nebo zhodnocení hodin žákem nebylo zaznamenáno.

Ve sledovaných hodinách převažovala tradiční výuka založená na frontálních činnostech s dominantní rolí učitelů. Vyučující cíle se dařilo plnit běžnými metodami a formami práce. Sled činností byl ve všech hodin stejný. Málo pozornosti je věnováno modernizaci výuky, individuálním, skupinovým, případně jiným kooperativním technikám. Žáci se v některých hodinách stali pasivními příjemci informací. Celkově efektivnější byla výuka, kde učitel s využitím názorných pomůcek a vhodně volenými otázkami rozvíjel logické myšlení žáků a vedl je k pochopení vzájemných souvislostí. Některé nedostatky uvedeny v minulé inspekční zprávě stále přetrvávají. Jedná se zejména o závěry hodin, které nejsou v hodinách efektivně využity nebo zcela chybí a i malá pozornost je věnována zpětné vazbě. Neadresně kladené otázky neposkytují učitelům dostatečnou zpětnou vazbu o míře pochopení a osvojení probíraného učiva jednotlivými žáky. Pozitivní je, že ač nejsou žáci vyzýváni k odpovědím, nebojí se vznášet dotazy.

Průběh vzdělávání a výchovy v předmětech matematika a fyzika v 1.- 4. ročníku čtyřletého gymnázia a 5. - 8. ročníku osmiletého gymnázia je hodnocen jako průměrný.

Výsledky vzdělávání a výchovy

Škola zjišťuje výsledky vzdělávání standardními metodami, nejčastěji testy a písemnými pracemi. Namátkově kontrolované písemné práce obsahovaly kromě hodnocení známkou zpravidla i stručné slovní hodnocení, žáci následně v opravě pracovali s chybami. Rozbor klasifikace jednotlivých tříd byl zpracován, jevová analýza nikoliv. Pokud to dovoluje finanční situace, objednává škola i komerční testy.

Výsledky ve vzdělávání a výchově jsou prezentovány ve výroční zprávě o činnosti školy.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Do dne kontroly nebylo vydáno nové Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, které by reagovalo na změnu zřizovatele.

Výchovné poradenství

Oblast výchovného poradenství je rozdělena podle věku žáků mezi dvě výchovné poradkyně. Obě výchovné poradkyně absolvovaly potřebné kvalifikační studium. Rozsah práce, kterou mají na starost, je dán vymezením hlavních okruhů činností zpracovaných ředitelem školy a zahrnuje: metodickou a informační činnost, žáky s výukovými a výchovnými problémy, specifické oblasti a volbu povolání.

Výchovné poradkyně se ve svěřené problematice velmi dobře orientují a jsou žádoucími osobnostmi mezi žáky.

Výchovné poradenství hodnotí ČŠI jako velmi dobré.

Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví žáků

V rámci komplexní inspekce, prováděné na škole, probíhala i kontrola aktuálního stavu bezpečnosti a ochrany zdraví žáků. Kontrolována byla dokumentace, dokládající stav zajištění bezpečnosti žáků, a proběhla fyzická kontrola objektu se zaměřením na skutečný stav učeben a dalších prostor užívaných žáky.

Dokumentace, tak jak byla předložena, odpovídá aktuálním požadavkům stanoveným v zákonných předpisech.

Při fyzické kontrole stavu budovy a prostor, které mají k dispozici žáci, je ale nutno konstatovat, že budova vyžaduje rekonstrukci – opadává vnější omítka, okna netěsní a především v suterénu objektu je vlhko a i v jeho důsledku ve třídách opadává omítka. Rovněž je ale nutno konstatovat, že v budově není prováděna řádně běžná údržba.

V době inspekce byly nově vymalovány pouze chodby, ve třídách je malba špinavá, zašlá, u mnohých oken jsou opadané parapety, popraskaná omítka. V madlech zábradlí po celé budově jsou zabudovány třicentimetrové „trny proti sjíždění“, tyto mohou být zdrojem úrazů a to i těžkých (při běžné chůzi roztržená dlaň, při rychlejším pohybu zvláště o přestávkách ve velkých skupinách žáků i pád ze schodů).

Škola nemá vybudovány centrální šatny, žáci si odkládají své svrchní oblečení a boty buď do vlastních skříněk nebo na věšáky ve třídách. To znamená, že si své věci neustále přenášejí. V mnohých třídách jsou věšáky v nedostatečném počtu nebo nevhodně umístěné a žáci tak mají oblečení poházené na volných lavicích. Školní nábytek je většinou starý a rovněž vykazuje známky neudržování - desky lavic jsou nerovné, lavice rozviklané bez vyrovnávacích šroubů,

židle mají olámané sedáky a svařované spoje jsou často tak zrezivělé, že mnohé židle mají nestabilní konstrukci. Pouze v několika třídách je nový školní nábytek. V některých učebnách a v chodbě suterénu chyběly v době kontroly kryty zářivkového osvětlení, někde byly tyto kryty rozbité a v učebně biologie nesvítilo jedno těleso osvětlení a jiné zářivky problikávaly.

Sociální zařízení žáků by mělo, dle vyjádření ředitele školy, projít do konce kalendářního roku 2002 generální rekonstrukcí. V době konání kontroly chyběly na WC v přízemí (WC dívky i WC chlapci) vždy jedny dveře jedné kabiny, na všech dívčích WC byly k dispozici pouze otevřené nádoby na použité hygienické potřeby.

Suterénní místnosti, kde jsou umístěny učebny i bufet žáků, byly vlhké, byl cítit zápach. V učebnách byla v době kontroly opadaná omítka, zbylá malba byla vlhká, plesnivá. V učebně V3A byl dokonce v krytech svítidel napadaný hmyz – červi, kteří byli i pod podlahovou krytinou pod tabulí.

Podlaha tělocvičny školy rovněž neodpovídá bezpečnému stavu – podlaha je drsná, má sedřený lak, v kabinetu tělesné výchovy byla v době kontroly lékárnička s léčivými s prošlou expirační dobou.

Vedením školy nebyla předložena zpráva o kontrole orgány veřejného zdraví, zaměřená na stav prostor přístupných žákům, provedená za období od minulé inspekční zprávy.

HODNOCENÍ EFEKTIVNOSTI VYUŽÍVÁNÍ PROSTŘEDKŮ PŘIDĚLENÝCH ZE STÁTNÍHO ROZPOČTU VZHLEDEM K ÚČELU JEJICH POSKYTNUTÍ A VZHLEDEM K UČEBNÍM DOKUMENTŮM ZA OBDOBÍ ...

Ředitel Gymnázia, Ústí nad Labem, Jateční 22 (dále jen gymnázium), byl jmenován do funkce dne 7. 6. 1990 s účinností od 1. 7. 1990. Naposledy byl potvrzen ve funkci ředitele Ústeckým krajem dne 29. 6. 2001.

Závazné limity regulace zaměstnanosti na rok 2001, tj. limit počtu pracovníků, limit prostředků na platy a limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci, byly organizací stanoveny zřizovatelem - Ústeckým krajem poslední úpravou rozpočtu k 1. 12. 2001.

Dle údajů z předložených rekapitulací mezd, statistického výkazu o zaměstnancích a mzdových prostředcích za jednotlivé součásti školy a stavu příslušných účtů v účetnictví bylo zjištěno, že výše uvedené limity nebyly v roce 2001 překročeny. Limit prostředků na ostatní platby za provedenou práci nebyl vyčerpán v plné výši - rozdíl činil 10,- Kč. Dle finančního vypořádání se státním rozpočtem byly tyto finanční prostředky zřizovatelem schváleny a přiděleny do fondu odměn organizace.

Provoz organizace byl v období roku 2001 zajišťován v průměru 69 pracovníky. Ke dni konání komplexní inspekce byl aktuální počet zaměstnanců 72 (59 pedagogičtí pracovníci, 3 technicko-hospodářští pracovníci, 7 provozní pracovníci, 3 pracovníci na uzavřené dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr).

Zaměstnanci gymnázia byli zařazováni do platových tříd a platových stupňů v souladu se závazným právním předpisem. Platové výměry byly vystavovány včas a obsahovaly veškeré náležitosti v souladu s obecně závaznými právními předpisy.

Výše pravidelně měsíčně poskytovaných složek platu (příplatky za vedení, osobní příplatky, příplatky za soustavný výkon třídního učitele) je stanovena vnitřním předpisem organizace,

který je zpracován v souladu s obecně platnými právními předpisy. Obsahuje kritéria pro jejich poskytování, vypracovaná ředitelem školy.

Další plat byl v roce 2001 vyplacen zaměstnancům, kteří splnili nárok dle závazného právního předpisu.

Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr byly v roce 2001 uzavírány včas a obsahovaly náležitosti stanovené závazným právním předpisem. Největší část tvořily dohody o provedení práce týkající se zajištění chodu školy v přírodě v měsíci říjnu, dále uzavřené dohody na akce drogy, správu počítačové sítě a úklid po dobu nemoci stálých uklízeček.

Příspěvkové organizaci byly zřizovatelem přiděleny rozpisem rozpočtu neinvestičních výdajů pro rok 2001 po úpravách finanční prostředky ve výši 19 108 190,-Kč. Skutečně poskytnuté a na běžný účet zřizovatelem připsané finanční prostředky byly pouze ve výši 19 063 189,-Kč. Rozdíl činí 45 001,-Kč. Příspěvková organizace všechny skutečně obdržené finanční prostředky řádně zúčtovala se státním rozpočtem a použila v souladu s platnou legislativou.

Z finančních prostředků určených na ostatní neinvestiční výdaje jsou nejvýznamnější výdaje na učebnice, učební pomůcky a další vzdělávání pedagogických pracovníků. Největší objem z nepřímých výdajů pak tvoří náklady na spotřebované energie a nájemné, které výrazně omezují možnosti vybavení školy potřebnými učebními pomůckami.

Namátkovou kontrolou účetních dokladů a účetních výkazů bylo zjištěno, že účetnictví účetní jednotky je vedeno v souladu s platnými předpisy, je správné, úplné a věrně zobrazuje skutečnosti, které jsou jeho předmětem.

Kontrolou náležitostí vyúčtování pracovní cesty vyplynulo, že některým zaměstnancům vyslaným na pracovní cestu nebylo vyplaceno stravné a některým nebyl určen způsob dopravy při pracovní cestě v souladu s platnou legislativou.

Zpráva o hospodaření za rok 2001, která je součástí Výroční zprávy - září 2002, byla zpracována a projednána na poradě pracovníků organizace dne 25. 9. 2002.

Zpráva o hospodaření obsahuje náležitosti dle obecně závazného právního předpisu. Údaje o hospodaření (příjmy a výdaje) souhlasí s účetnictvím roku 2001.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Třídní knihy 1. - 4. ročníku čtyřletého gymnázia pro školní rok 2002/03
2. Třídní knihy 1. - 8. ročníku víceletého gymnázia pro školní rok 2002/03
3. Třídní výkazy všech tříd čtyřletého a osmiletého gymnázia
4. Tematické plány hospitovaných předmětů pro školní rok 2002/2003
5. Třídní knihy čtyřletého a osmiletého gymnázia pro školní rok 2001/2002
6. Protokol o přijímacím řízení pro školní rok 2002/03
7. Protokoly o maturitních zkouškách ve školním roce 2001/02
8. Zápisy z předmětových komisí D, Čj, Ov, ZSV, AJ
9. Školní řád pro školní rok 2002/03

10. Namátkově vybrané studijní průkazy žáků
11. Namátkově vybrané sešity žáků a kontrolní slohové práce
12. Úplné znění zřizovací listiny Č. j. 2/2001 ze dne 19. 12. 2001 + Dodatky č. 1, 2, 3,
13. Rozhodnutí o změně v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 11 060/99-21 ze dne 12. 1. 1999 (s účinností od 1. 3. 1999)
14. Jmenovací dekret ředitele ze dne 7. 6. 1990 a 29. 6. 2001
15. Vnitřní předpisy organizace
16. Osobní spisy zaměstnanců, mzdové listy za rok 2001, rekapitulace mezd za 1 - 12/2001 + evidence docházky a odpracované doby zaměstnanců
17. Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr za rok 2001
18. Statistické výkazy: Škol (MŠMT) V 7-01 „Výkaz o gymnáziu - střední odborné škole - konzervatoři“ + V 7d-01 „Příloha k výkazu o gymnáziu - střední odborné škole - konzervatoři“ k 30. 9. 2000, k 30. 9. 2001, k 30. 9. 2002
19. Statistický výkaz Škol (MŠMT) P 1-04 „Sumář pracovníků a mzdových prostředků v regionálním školství za 1. - 4. čtvrtletí 2001“
20. Závazné ukazatele rozpočtu NIV - úprava rozpočtu k 1. 12. 2001 ze dne 30. 11. 2001
21. Zápis z porady ekonomů škol a šk. zařízení konané dne 29. 1. 2002, vyjádření ŘŠ k finančnímu vypořádání za rok 2001
22. Výroční zpráva - září 2002 ze dne 25. 9. 2002
23. Finanční vypořádání vztahů PO za rok 2001, Výkaz zisku a ztráty k 31. 12. 2001, účetní knihy - 2001, účetní doklady - 2001, pokladní kniha 2001
24. Požární kniha, operativní karta, Požární řád pro archiv, laboratoř biologie a chemie, sklad učebnic a knihovnu, Požární poplachové směrnice, Požární evakuační plán, Přehled o umístění výstražných a bezpečnostních tabulek, Přehled o věcných prostředcích požární ochrany a jejich umístění
25. Školní řád pro školní rok 2002/03
26. Odpovědnostní směrnice pro řízení BOZP
27. Hodnocení rizik možného ohrožení bezpečnosti a zdraví žáků ze dne 27. 1. 2002
28. Traumatologický plán ze dne 10. 10. 2002
29. Seznam zaměstnanců pověřených poskytováním první pomoci 2002/2003 ze dne 9. 9. 2002
30. Pracovní řád v učebně výpočetní techniky ze dne 2. 9. 2002, Laboratorní řád ze dne 4. 9. 2001 odborné učebny F1, F2, Laboratorní řád ze dne 4. 9. 2000 (chemie)
31. Pravidla LVVZ, Pravidla BOZP na školním výletě – exkurzi, Pravidla BOZP na sportovním kurzu
32. Osvědčení vyučujících fyziky ze dne 16. 11. 2000
33. Protokol o zaškolení pracovníků Gymnázia, Jateční 22, Ústí nad Labem, používajících při své práci nebezpečné látky a přípravky, autorizovanou osobou ze dne 30. 8. 2002
34. Zápis o provedení prověrky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci – rok: 2001 provedena 7. – 9. 11. 2001
35. Záznamy o školních úrazech za školní rok 2001/2002
36. Kniha úrazů

37. Záznamy o provedených revizích: Revizní zpráva číslo 16 ze dne 17. 7. 2002 (TV), Zpráva o revizi elektrického zařízení č. 257 ze dne 1. 8. 2001, Zpráva o provedené revizi plynového zařízení ev. číslo 522 022 ze dne 5. 3. 2002
38. Osvědčení o absolvování školení vedoucích zaměstnanců z oboru bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ze dne 4. 10. 2001, Záznam periodického školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci vedoucích zaměstnanců ze dne 31. 8. 2000
39. Záznamový list Gymnázium, Ústí nad Labem, Jateční 22
40. Zápis z jednání s ředitelem školy ze dne 15. 11. 2002

ZÁVĚR

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou velmi dobré. Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy jsou pouze vyhovující. Od poslední inspekce byl ve škole zaveden Internet a zlepšil se vzhled chodeb, prostorové podmínky se však celkově zhoršily vzhledem k vyššímu počtu žáků. Nezlepšila se ani běžná údržba tříd. Materiální podpora výuky stagnuje. Průběh a výsledky vzdělávání ve všech sledovaných předmětech byly hodnoceny jako průměrné. Vedení školy reagovalo na inspekční zjištění v roce 1999 a pro žáky plnicí povinnou školní docházku byly zavedeny studijní průkazy. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu na rok 2001 byly vzhledem k účelu jejich poskytnutí a vzhledem ke schváleným učebním dokumentům efektivně využity ve všech výše sledovaných oblastech.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Věra Slezáková	V. Slezáková v.r.
Členové týmu	Mgr. Hana Podešvová	H. Podešvová v.r.
	Mgr. Věra Heřmánková	V. Heřmánková v.r.
	Mgr. Marta Dolinská	M. Dolinská v.r.
	Mgr. Petr Salač	P. Salač v.r.

Další zaměstnanci ČŠI

Blanka Zoudunová

Ing. Libor Porteš

Eva Bechyňová

V Chomutově dne 21. března 2003.

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 2003-03-31

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Ing. Alfréd Dytrt

A. Dytrt v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy	2003-04-16	061 90/2003-5015
Zřizovatel	2003-04-16	061 90/2003-5015
Rada školy	---	---

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
2003-04-15	061 88/2003-5015	Připomínky byly podány